

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

НАУКОВІ ЗАПИСКИ ACADEMIC NOTES

**Серія:
Педагогічні науки**

**Series:
Pedagogical Sciences**

Випуск 186 (2020)
Edition 186 (2020)

Кропивницький – 2020
Kropyvnytskyi – 2020

УДК 378
ББК 81.2(3)
Н 34
DOI випуску: 10.36550/2415-7988-2020-186-1

Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. – Випуск 186. – Серія: Педагогічні науки. – Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2020. – 284 с.

ISBN 978–7406–57–8
ISSN 2415–7988 (Print)
ISSN 2521–1919 (Online)
ICV 2018 = 77.92

Рецензенти: **Олексюк О. М.**, доктор педагогічних наук, професор,
Кучай О. В., доктор педагогічних наук, професор.

«Наукові записки. Серія: Педагогічні науки» внесено до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук. Наказ Міністерства освіти і науки України № 241 від 09.03.2016 р.

Збірник зареєстровано в міжнародних наукометричних базах **Index Copernicus, Google Scholar, Academic Journals, Research Bible, WorldCat.**

Редколегія:

Науковий редактор:

Черкасов В. Ф. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Заступник наукового редактора:

Савченко Н. С. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Відповідальний секретар:

Кулікова С. В. – кандидат педагогічних наук, ст. викладач Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Редакційна колегія:

Єжова О. В. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Сзатан С. – професор Гданського університету, Польща

Калініченко Н. А. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Клім-Клімашевська А. – доктор педагогічних наук, професор Природничо-гуманітарного університету в Седльцах, Республіка Польща

Галета Я. В. – доктор педагогічних наук, доцент Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Давидович Н. – професор, університетський центр Самарія, Аріель, Ізраїль

Радул В. В. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Радул О. С. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Остенда О. – професор технологічного університету, Катовіца, Польща

Костікова І. І. – доктор педагогічних наук, професор Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди

Растрігіна А. М. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Садовий М. І. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Рябовол Л. Т. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Шандрук С. І. – доктор педагогічних наук, професор Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Друкуються за рішенням вченої ради Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 6 від 24. 02. 2020 року)

Статті подано в авторській редакції

© Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, 2020

UDK 378
BBK 81.2(3)
A 34
DOI issue: 10.36550/2415-7988-2020-186-1

Academic notes / Ed. board: V. F. Cherkasov, V. V. Radul, N. S. Savchenko, etc. – Edition 186. Series: Pedagogical Sciences. – Kropyvnytskyi: EPC of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, 2020. – 284 p.

ISBN 978–7406–57–8
ISSN 2415–7988 (Print)
ISSN 2521–1919 (Online)
ICV 2018 = 77.92

Reviewers: Oleksyuk O. M., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Kuchai O. V., Doctor of Pedagogical Sciences, Professor.

«Academic Notes. Series: Pedagogical Sciences» is included into the List of Scientific Professional Publications of Ukraine, which can publish the results of dissertations for obtaining scientific degrees of Doctor and Candidate of Sciences. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine № 241 of 09/03/2016.

The collection is registered in the international catalogues of periodicals and database Index Copernicus, Google Scholar, Academic Journals, Research Bible, WorldCat.

Editorial Board:

Academic editor:

Cherkasov V. F. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Assistant of Academic editor:

Savchenko N. S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Executive Secretary:

Kulikova S. V. – Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Editorial Board:

Yezhova O. V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Szatan E. – Professor University of Gdansk, Poland

Kalinichenko N. A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Haleta Y. V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Klim-Klimashevska A. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of Natural-humanitarian University of Siedlce, Republic of Poland

Davidovitch N. – Professor, Ariel University Center of Samaria, Israel

Radul O. S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Radul V. V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Ostenda O. – Professor of University of Technology, Katowice

Kostikova I. I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Kharkiv National Pedagogical University named after G. S. Skovoroda

Rastrygina A. M. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Sadovyi M. I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Shandruk S. I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Ryabovol L. T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

*Published by the resolution of the Academic Council of the
Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University
(Protocol No. 6 from 24 February 2020)*

The articles are presented in the author's editing

© Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, 2020

ЗМІСТ

АНІСІМОВ Микола Вікторович
ПІДХОДИ ПРИ ПОБУДОВІ ІНТЕГРОВАНИХ ПРОФЕСІЙ.....12

**БІДА Олена Анатоліївна, ОРОС Ільдіко Імрїєвна,
ГОНЧАРУК Віталій Володимирович**
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....16

ВАЙНТРАУБ Марк Абрамович
ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ В СИСТЕМІ
УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ.....19

ГАЛЕТА Ярослав Володимирович
ДІАЛОГІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТА ЯК УМОВА РОЗВИТКУ
СОЦІАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....23

ЗАБЛОЦЬКА Ольга Сергіївна, НІКОЛАСЬВА Ірина Миколаївна
КОМПЕТЕНТНОСТІ Й РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ БАКАЛАВРІВ ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ
ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ: ХІМІЧНИЙ АСПЕКТ.....30

КОЛБІНА Тетяна Василівна
МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ....34

**КУЧАЙ Тетяна Петрівна, СУЛИМ Ольга Іванівна,
ДЗЯМКО Вікторія Йосипівна**
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ.....38

ОКОЛЬНИЧА Тетяна Володимирівна
СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКА ПЕДАГОГІКА ПРО СТАВЛЕННЯ ДО МАЛОЇ ДИТИНИ (В
ЕТНОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛАХ ХІХ – ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХ СТ.).....41

ПАНЧЕНКО Володимир Анатолійович
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ ТА КАДРОВА БЕЗПЕКА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО
ЗАКЛАДУ.....44

**РИБІНСЬКА Юлія Анатоліївна, СТЕБАЄВА Оксана Володимирівна,
ПЕЧЕНІЗЬКА Світлана Сергіївна**
МУЛЬТИКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ.....49

РЯБОВОЛ Лілія Тарасівна
ІНСТИТУТ ОМБУДСМЕНА ЯК СКЛАДНИК СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ.....53

**ФІЛОНЕНКО Оксана Володимирівна, ПРИБОРА Роман Іванович,
ПЕРЦОВ Олександр Володимирович**
ІСТОРІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ КІРОВОГРАДЩИНИ ХХ СТОЛІТТЯ У ПРАЦЯХ КРАЄЗНАВЦІВ.....58

ЧЕРКАСОВ Володимир Федорович
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ОСНОВ ХУДОЖНЬОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ.....64

ШАНДРУК Світлана Іванівна
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....69

АШИХМІНА Наталія Віталіївна
СУТНІСТЬ МІЖСОБИСТІСНОЇ ТВОРЧОЇ ВЗАЄМОДІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З ДИРИГЕНТСЬКО-
ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....73

БОГОМОЛОВА Марина Юрїївна СОЦІАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ У ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ ім. Т. Г. ШЕВЧЕНКА ... 77	
БОХАН Юлія Володимирівна, ФОРОСТОВСЬКА Тетяна Олександрівна КОНТЕКСТНІ ХІМІЧНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТЕГРОВАНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН.....82	
ДЕМ'ЯНЧУК Михайло Ростиславович КОНЦЕПЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ СЕСТРИНСЬКОЇ СПРАВИ У КОЛЕДЖАХ.....87	
ДУБІНКА Микола Михайлович ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЯК ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....92	
ЗАХАРОВА Оксана Віталіївна ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ АВІАЦІЙНИХ ФАХІВЦІВ.....98	
ЗАЯЧКІВСЬКА Надія Михайлівна, ЛЕЩАК Теодор Володимирович СПЕЦИФІКА ЗДОБУТТЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ ВИПУСКНИКАМИ УНІВЕРСИТЕТІВ АВСТРІЙСЬКОЇ (АВСТРО-УГОРСЬКОЇ) МОНАРХІЇ НА ПРИКЛАДІ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....105	
ІВАНОВА Вікторія Вікторівна РОЗВИТОК ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ФАХІВЦЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У СПОЛУЧЕНОМУ КОРОЛІВСТВІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ.....111	
КАРАПЕТЯН Аліна Овківна ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ ПОКОЛІННЯ Z У ВИЩІЙ ШКОЛІ..... 115	
КМІТА Євген Вікторович МОТИВАЦІЙНО-ЦІННІСНИЙ КОМПОНЕНТ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДИСПЕТЧЕРІВ УПРАВЛІННЯ ПОВІТРЯНИМ РУХОМ.....120	
КУЛІКОВА Світлана Вікторівна НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЯК ФАКТОР ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....124	
ЛЕВРІНЦ Маріанна Іванівна ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ У США.....128	
МАЛИШЕВСЬКИЙ Олег Володимирович СУБ'ЄКТНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ.....133	
МЕЛЬНИЧУК Сергій Костянтинович, МЕЛЬНИЧУК Марія Юрїївна МІСЦЕ ТА РОЛЬ КРЕАТИВНОСТІ В ПРОЦЕСІ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ТА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ.....136	
МОРОЗ Олена Леонідівна МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО СПІЛКУВАННЯ В СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ.....141	
НЕЧЕПОРУК Яна Сергіївна ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В РАДЯНСЬКОМУ СОЮЗІ (50–80-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ).....146	

ПЕТРЕНКО Сергій Іванович, ДЕГТЯРЬОВА Неля Валентинівна ФОРМУВАННЯ ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ НА КУРСАХ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ.....	150
СВЕЩИНСЬКА Наталя Василівна ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРИТЕРІЇВ СФОРМОВАНOSTI ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ.....	155
СЛЮСАРЕНКО Микола Анатолійович ЗМІСТОВО-ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПІДХІД В УМОВАХ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМА ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	160
СМІРНОВА Ліна Леонідівна ВДОСКОНАЛЕННЯ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ).....	165
СТУКАЛЕНКО Зоя Михайлівна КОНЦЕРТНО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	169
ТОКАРЄВА Тетяна Станіславівна ДО ПИТАННЯ ПРО САМОСТІЙНУ РОБОТУ УЧНІВ В ОВОЛОДІННІ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ.....	172
ЧЕРНЕНКО Олександр Володимирович МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ ТА ЯКІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ВНЗ.....	178
ЧУБРЕЙ Олександра Степанівна ПРИНЦИПИ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МІБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	183
ЯКУБОВСЬКА Марія Степанівна ДИСКУРС ВЗАЄМОДІЇ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЬСВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ І ФОРМУВАННЯМ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	187
АКІМКІН Олександр Миколайович ДО ІСТОРІЇ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЄЛІСАВЕТГРАДСЬКОГО КОМЕРЦІЙНОГО УЧИЛИЩА В. БОНЧ-БРУЄВИЧА (1907–1911).....	190
ГРЕЧИХІНА Наталя Володимирівна КОНЦЕПЦІЯ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ ТА САМОВИЗНАЧЕННЯ ЯК ЇЇ СКЛАДОВА.....	194
КРАВЧЕНКО Ольга Василівна ПРОФЕСІЙНЕ САМОВИЯВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ МАБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА.....	199
КРИВОРОТЬКО-ТАЙФУР Камілія Сергіївна ЗМІСТ І ФОРМИ ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ В УНІВЕРСИТЕТАХ НІМЕЧЧИНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	203
ЛОПАТЮК Олена Володимирівна АПРОБАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ УМОВИ «СПРЯМОВАНІСТЬ ЗМІСТУ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИСПЕТЧЕРІВ УПРАВЛІННЯ ПОВІТРЯНИМ РУХОМ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ РЕФЛЕКСІЇ».....	207
НАГОРНА ОЛЕНА ВАСИЛІВНА ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ СФОРМОВАНOSTI ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІНКЛЮЗИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	211

ОГУЙ Світлана Володимирівна ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	215
ЦИБУЛЬСЬКА Олена Валеріївна ДЕЯКІ АСПЕКТИ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВИХОВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ.....	221
ЧЕКАЛОВА Оксана Едуардівна КРИТЕРІАЛЬНО-ПОКАЗНИКОВИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА.....	224
ШТОМПЕЛЬ Ганна Владиславівна СТАНОВЛЕННЯ КАТЕГОРІЇ «ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА».....	229
МИХАСЬКОВА Марина Анатоліївна ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	233
АНОТАЦІЇ.....	238

CONTENTS

ANISIMOV Mykola Viktorovych <i>APPROACH AT CONSTRUCTION OF THE INTEGRATED TRADES</i>	12
BIDA Olena Anatoliivna, OROS Ildiko Imrievna, GONCHARUK Vitaliy Volodymyrovych <i>FORMATION OF ENVIRONMENTAL CULTURE IN PRIMARY SCHOOL PUPILS</i>	16
VAINTRAUB Mark Abramovich <i>EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF THE DEVELOPMENT OF LABOR SAFETY IN THE UNIVERSITY EDUCATION SYSTEM</i>	19
HALETA Yaroslav Volodymyrovych <i>DIALOGIZATION OF PEDAGOGICAL INTERACTION BETWEEN TEACHER AND STUDENT AS A CONDITION OF FUTURE TEACHER SOCIAL MATURITY DEVELOPMENT</i>	23
ZABLOTSKA OLGA SERGHIIIVNA, NIKOLAYEVA Iryna Mykolaivna <i>COMPETENCES AND LEARNING OUTCOMES IN TEACHING BACHELORS OF MEDICAL DIAGNOSTICS AND TREATMENT TECHNOLOGY: CHEMICAL ASPECT</i>	30
KOLBINA Tetiana Vasylivna <i>INTERCULTURAL COMPETENCE IN TERMS OF HIGHER EDUCATION INTERNATIONALISATION</i>	34
KUCHAI Tetiana Petrivna, SULYM Olga Ivanivna, DZIAMKO Victoria Iosipivna <i>THEORETICAL FUNDAMENTALS OF MORAL EDUCATION IN THE GREAT BRITAIN</i>	38
OKOLNYCHA Tetiana Vladimirovna <i>EASTERN SLAVIC PEDAGOGY ON ATTITUDE TO THE CHILD (IN THE ETHNOGRAPHICAL SOURCES OF THE 19th – FIRST QUARTER OF THE 20th CENTURY)</i>	41
PANCHENKO Vladimir Anatolievich <i>EDUCATION QUALITY MANAGEMENT SYSTEM AND HUMAN SECURITY IN INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION</i>	44
RYBINSKA Yuliia Anatoliivna, STEBAEVA Oksana Volodymyrivna, PECHENIZKA Svitlana Serhiivna <i>THE MULTICULTURAL ASPECTS OF TEACHING ITALIAN LANGUAGE AND CULTURE</i>	49
RYABOVOL Liliya Tarasivna <i>INSTITUTE OF THE OMBUDSMAN AS A COMPONENT OF THE CHILD PROTECTION SYSTEM IN UKRAINE</i>	53
FILONENKO Oksana Volodymyrivna, PRYBORA Roman Ivanovych, PERTSOV Alexander Volodymyrovych <i>HISTORY OF HIGHER EDUCATION IN KIROVOHRAD REGION IN THE 20th CENTURY IN STUDIES OF LOCAL LORE</i>	58
CHERKASOV Volodymyr Fedorovich <i>MODEL OF FORMATION OF FUNDAMENTAL SKILLS OF FUTURE EDUCATION TEACHERS IN THE PROFESSIONAL TRAINING PROCESS</i>	64
SHANDRUK Svitlana Ivanivna <i>THEORY AND PRACTICE OF HIGHER PROFESSIONAL EDUCATION IN UKRAINE</i>	69
ASHYKHMINA Nataliia Vitaliivna <i>THE ESSENCE OF INTERPERSONAL CREATIVE INTERA CTION OF PROSPECTIVETEACHERS OF MUSIC ART IN THE PROCESS OF CONDUCTOR AND CHORAL TRAINING</i>	73

BOGOMOLOVA Marina Yurievna <i>SOCIAL EDUCATION OF CHILDREN IN THE FIRST UKRAINIAN GYMNASIUM T. G. SHEVCHENKO</i>	77
BOKHAN Iuliia Volodymyrivna, FOROSTOVSKA Tetiana Oleksandrivna <i>CONTEXTUAL CHEMICAL TASKS AS A MEAN OF REALIZATION THE INTEGRATING PREPARATION OF FUTURE TEACHERS OF NATURAL SCIENCE</i>	82
DEMIANCHUK Mykhailo Rostyslavovych <i>THE CONCEPT OF VOCATIONAL TRAINING OF FUTURE JUNIOR SPECIALISTS IN NURSING IN COLLEGES</i>	87
DUBINKA Mykola Mikhaylovich <i>PROFESSIONAL SELF-DETERMINATION OF A FUTURE TEACHER AS A PSYCHOLOGICAL-PEDAGOGICAL PROBLEM</i>	92
ZAKHAROVA Oksana Vitaliivna <i>INFLUENCE OF PHYSICAL CULTURE IS ON FORMING OF LEADER QUALITIES OF FUTURE AVIATION SPECIALISTS</i>	98
ZAIACHKIVSKA Nadiia Mykhailivna, LESHCHAK Teodore Volodymyrovych <i>SPECIFICITY OF ACHIEVING THE QUALIFICATION OF TEACHER TO THE GRADUATES OF THE UNIVERSITIES OF THE AUSTRIAN (AUSTRO-HUNGARIAN) MONARCHY ON THE EXAMPLE OF THE LVIV UNIVERSITY</i>	105
IVANOVA Viktoriia Viktorivna <i>DEVELOPMENT PROFESSIONALISM OF PRE-SCHOOL EDUCATION IN THE UNITED KINGDOM OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND IN A SYSTEM OF CONTINUOUS PEDAGOGICAL EDUCATION</i>	111
KARAPETIAN Alina Ovikivna <i>PECULIARITIES OF TEACHING STUDENTS BELONGING TO GENERATION Z IN HIGHER SCHOOL</i>	115
KMITA Eugene Viktorovich <i>THE MOTIVATIVE-AND-VALUE COMPONENT OF AIR TRAFFIC CONTROLLERS PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPMENT</i>	120
KULIKOVA Svitlana Viktorivna <i>RESEARCH WORK AS A FACTOR OF CREATIVE DEVELOPMENT OF A FUTURE MUSIC ART TEACHER</i>	124
LEVRINTS (Lőrincz) Marianna <i>APPROACHES TO THE COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPMENT OF PROSPECTIVE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS IN THE USA</i>	128
MALYSHEVSKYI Oleh Volodymyrovych <i>SUBJECT-ACTIVITY APPROACH IN PROFESSIONAL MOBILITY FORMATION</i>	133
MELNYCHUK Sergiy Konstantinovich, MELNYCHUK Maria Yuriivna <i>THE PLASE AND ROLE JF CREATIVITY IN THE PROCESS OF INDIVIDUALIZATION AND SOCIALIZATION OF ADOLESCENCE</i>	136
MOROZ Olena Leonidivna <i>METHODOLOGICAL PECULIARITIES OF PROFESSIONAL COMMUNICATION TEACHING BY MEANS OF BLENDED LEARNING IN THE FRAMEWORK OF CONTINUOUS EDUCATION</i>	141
NECHEPORUK Yana Serhiivna	

<i>HISTORICAL-PEDAGOGICAL PECULIARITIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGE IN THE SOVIET UNION (50–80-IES OF THE XX CENTURY).....</i>	<i>146</i>
PETRENKO Sergii Ivanovich, DEHTIARIOVA Nelia Valentynivna <i>FORMATION OF ICT COMPETENCE OF TEACHERS IN QUALIFICATION TRAINING COURSES... 150</i>	
SVESHCHYNSKA Natalia Vasylivna <i>THEORETICAL BASIS OF CRITERIA FOR THE FORMATION OF VALUE ORIENTATIONS OF FUTURE MUSIC TEACHERS.....</i>	<i>155</i>
SLIUSARENKO Mykola Anatolievich <i>SUMMARY AND PROCESSING APPROACH IN THE CONDITIONS OF HIGH SCHOOL STUDENTOCENTRISM.....</i>	<i>160</i>
SMIRNOVA Lina Leonidivna <i>EFFECTIVE IMPROVEMENT OF ESP STUDENTS' SKILLS (PRACTICAL ASPECT)</i>	<i>165</i>
STUKALENKO Zoya Mikhailovna <i>CONCERT-EDUCATION ACTIVITIES AS A MEANS OF FORMING THE EXECUTIVE SKILL OF A FUTURE MUSIC ART TEACHER.....</i>	<i>169</i>
TOKARYEVA Tetyana Stanislavivna <i>ON THE QUESTION OF PUPILS' INDEPENDENT WORK IN FOREIGN LANGUAGE.....</i>	<i>172</i>
CHERNENKO Oleksandr Vladimirovich <i>EDUCATION MANAGEMENT AND QUALITY OF STUDENTS 'PROFESSIONAL TRAINING IN INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION.....</i>	<i>178</i>
CHUBREI Oleksandra Stepanivna <i>PRINCIPLES OF EFFECTIVE PREPARATION OF FUTURE GEOGRAPHY TEACHERS TO PROFESSIONAL ACTIVITIES.....</i>	<i>183</i>
YAKUBOVSKA Maria Stepanovna <i>DISCOURSE OF INTERACTION OF FORMATION OF SPEECH COMPETENCE AND FORMATION OF STUDENT PERSONALITY: CULTURAL ASPECTS.....</i>	<i>187</i>
AKIMKIN Alexander Nikolayevich <i>TO THE HISTORY OF THE ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE ELISAVETGRAD COMMERCIAL SCHOOL OF V. BONCH-BRUYEVYCH (1907–1911).....</i>	<i>190</i>
GRECHYKHINA Natalia Vladimirovna <i>CONCEPT OF SOCIALIZATION OF PERSONALITY AND SELF-DETERMINATION AS ITS COMPONENT.....</i>	<i>194</i>
KRAVCHENKO Olga Vasylivna <i>PROFESSIONAL SELF-EXPRESSION OF THE FUTURE TEACHER.....</i>	<i>199</i>
KRYVOROTKO-TAYFOUR Kamilliya Sergiyvna <i>CONTENTS AND FORMS OF THEORETICAL TRAINING OF FUTURE FOREIGN LANGUAGE TEACHERS IN GERMAN UNIVERSITIES AT THE BEGINNING OF THE XXI CENTURY.....</i>	<i>203</i>
LOPATIUK Olena Volodymyrivna <i>APPROBATION OF THE PEDAGOGICAL CONDITION OF THE «ORIENTATION OF THE CONTENTS OF THE PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE AIR TRAFIC CONTROLLERS FOR THE FORMATION OF THE PROFESSIONAL REFLECTION».....</i>	<i>207</i>
NAHORNA Olena Vasylivna <i>DETERMINATION OF THE STATE OF FORMATION OF TECHNOLOGICAL CULTURE OF FUTURE SPECIALISTS OF INCLUSIVE EDUCATIONAL INSTITUTIONS.....</i>	<i>211</i>
OGUY Svetlana Volodymyrivna	

<i>EXTERNAL AND DOMESTIC EXPERIENCE OF TRAINING PROFESSIONALS OF THE SERVICE FIELD</i>	215
<i>TSYBULSKA Olena Valeriyivna</i> <i>SOME ASPECTS OF FUTURE TEACHERS 'READY FOR EDUCATION IN PRIMARY SCHOOLS OF CULTURE OF HEALTHCARE</i>	221
<i>CHEKALOVA Oksana Eduardivna</i> <i>CRITERIA AND INDICATIVE ASPECT OF THE FORMATION OF DESIGN CULTURE OF FUTURE TEACHERS OF THE ART</i>	224
<i>SHTOMPEL Ganna Vladislavivna</i> <i>CREATION OF INFORMATION CULTURE CATEGORY</i>	229
<i>MYKHASKOVA Maryna Anatoliivna</i> <i>EXPERIMENTAL VERIFICATION OF EFFECTIVENESS OF THE SYSTEM OF FORMING EXPERIENCE OF MUSIC-PEDAGOGICAL ACTIVITY OF THE FUTURE TEACHERS OF MUSIC ART</i>	233
<i>ANNOTATIONS</i>	238

УДК 37.378.

DOI: 10.36550/2415-7988-2020-1-186-38-41

КУЧАЙ Тетяна Петрівна –

доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і психології,
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3518-2767>
e-mail: tetyanna@ukr.net

СУЛИМА Ольга Іванівна –

заступник директора з навчально-виховної роботи
педагогічного коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8070-0386>
e-mail: osulyum@ukr.net

ДЗЯМКО Вікторія Йосипівна –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки і психології
Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6627-2015>
e-mail: victoria.dzyamko@gmail.com

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Дотримання традицій у британському суспільстві пов'язується в першу чергу з історичною пам'яттю народу в усіх галузях суспільного життя, усвідомлюється як гарант інтеграції існуючих в країні етнічних спільнот у високорозвинену сучасну націю. Вивчення традицій, їхнього впливу на спосіб життя людей, сприйняття та розуміння довкілля привертає увагу дослідників багатьох країн світу [1].

Великої уваги заслуговує досвід Великої Британії у вихованні підростаючих поколінь. На сучасному етапі перед людством стоїть глобальна мета – визначити ієрархію проблем та пріоритетів виховання відповідно до загальнолюдських цінностей. Серед таких пріоритетів та проблем – виховання толерантного ставлення до інших рас, релігій, соціальних устроїв та культурних традицій; виховання високоморальних якостей особистості; виховання здатності співчувати та готовності допомагати іншим людям; виховання в ім'я миру.

Моральне виховання у британській педагогіці основа формування характеру. Людина повинна навчитися дисциплінувати свою волю і свій характер з метою творіння добра [2].

Мета статті – розглянути теоретичні засади морального виховання у Великій Британії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою морального виховання у Великій Британії займалися: О. Демченко, М. Євтух, Т. Зевченко, І. Карпенко, В. Кузнецова, Я. Полякова, І. Потапова, М. Стельмахович, М. Тадеєва,

Г. Фінчук, Т. Харченко, В. Червонецький, С. Червонецька, Г. Шевченко, Ж. Янковська тощо.

Виклад основного матеріалу дослідження. А. Стендфорд звертає увагу на надзвичайно розвинене у британців почуття турботи про домашніх тварин, яке набуває гіпертрофованого характеру. Це виявляється в тому, що англійці вважають справою честі, своїм моральним обов'язком створювати комфортні умови життя для них. Свійські тварини стають центром усіх турбот [1]

Традиції виховання моральних якостей в сучасній британській сім'ї свідчить, що природний чинник відіграє важливу роль. Він органічно вписується у спосіб життя британців, виявляється в ментальності, впливає на норми взаємовідносин у суспільстві та між членами родини, визначає моральні пріоритети і ціннісні орієнтації, що знаходять відображення у вихованні підростаючого покоління [1].

Ідеї народної педагогіки з питань сімейного виховання розвинув у своїх працях англійський педагог і мислитель Герберт Спенсер. Практика виховання дітей у сім'ї потребує глибоких знань батьками правил і методів фізичного, розумового і морального виховання.

Головним завданням сучасної сім'ї є виховання дітей, гідних старших поколінь. У британських родинах формуються і зберігаються народні виховні традиції. Сімейні традиції емоційно насичені, відбивають етнічні, культурні, релігійні особливості родини, професійну належність її членів. Традиції завжди ґрунтуються на якійсь ідеї, моделі, цінності, досвіді родини. За своєю виховною суттю традиції сім'ї

настільки різноманітні та багатофункціональні, відрізняються великим динамізмом, тому що вони швидко реагують на вимоги сучасного життя. Збагачення змісту традицій сприяє повноцінній організації життєдіяльності сім'ї забезпечує взаєморозуміння між батьками й дітьми. Передаючись із покоління в покоління, традиції адаптуються до сучасного життя. Традиції задають певний напрям поведінки дитини і є основним засобом трансляції соціально-культурних цінностей, норм сім'ї, встановлення її зв'язків з оточенням. Провідним фактором виховання є моральний клімат сім'ї. Родинне благополуччя визначається високим рівнем внутрішньосімейної моральності, духовності, задоволення емоційно-психологічних потреб. У хорошій сім'ї, де батько і мати живуть у злагоді, де панують стосунки взаємної поваги, перед дитиною розкривається все те, на чому стверджується її віра в людську красу, душевний спокій, рівновагу. Тому серед завдань сімейного виховання у британців чільне місце посідає створення атмосфери емоційної захищеності дитини, тепла, любові, умов для розвитку її почуттів і сприймань, самореалізації [3].

Велика Британія відома як країна з міцними традиціями сімейного життя, де турбота про молоде покоління та виховання в нього моральних якостей посідає пріоритетне місце. У британській родинній педагогіці прищепленню дітям моральних якостей традиційно приділяється велика увага. Особливо ретельно плекаються такі найбільш шановані в суспільстві риси національного характеру, як громадянськість, любов до рідної землі й Батьківщини в цілому, турботливе ставлення до тварин, дбайливий догляд за рослинами, природоцентризм, емпатійність, добродійність, ошадливість, працелюбність, прагматизм, діловитість, доброчесне відношення до сім'ї, респектабельність, повага до національних цінностей свого народу. Важливу роль у вихованні в британській сім'ї моральних якостей у молодого покоління відіграє релігія.

Переважає більшість британців сповідує християнство. Тому, незважаючи на існуючі конфесійні розбіжності (у Великій Британії, домінуючими є три християнські церковні організації: в Англії – це англіканська церква, головою якої є монарх; у Шотландії – пресвітеріанська церква, що управляється пресвітерами, обраними з мирян, і пастором; у Ірландії – католицька церква, підпорядкована Ватикану), християнські

чесноти і цінності, викладені у Святому Письмі, визнаються за основоположні. У країні діють й церковні організації, створені представниками інших конфесій. Релігійне виховання зростаючого покоління підтримується державою і передбачене Національним навчальним планом в усіх типах шкіл протягом всього терміну навчання. Таким чином, досягається принципова єдність у визначенні ціннісних орієнтацій в моральному вихованні дітей в сім'ї і школі та прищеплення їм вивірених історичною практикою попередніх поколінь людських якостей, які, інтеріоризуючись в індивідуальній свідомості, проявляються в культурі суспільних відносин, етичних нормах громадського життя.

Британські педагоги вважають, що опора на духовні цінності й ідеали, закладені в релігійних постулатах, сприяє моральному вихованню молодшої людини, для якої загальноприйняті норми і принципи набувають особистої значущості. У зв'язку з цим особлива увага приділяється дітям молодшого шкільного віку, які, в силу характерних для них змін у психічній організації, пов'язаних в першу чергу з усвідомленням власного «Я», потребують моральної підтримки й допомоги з боку дорослих. Це, насамперед, батьки й шкільні вчителі. Саме їхній авторитет і відповідальність за дитину в перехідний період її становлення відіграють провідну роль у формуванні моральних якостей. Релігія в даному випадку забезпечує духовний зв'язок між моральними ціннісними орієнтаціями, закладеними в сім'ї у дошкільний період, і які продовжують прищеплюватись вже на новому якісному рівні в шкільних умовах.

Британські педагоги вважають, що моральні якості молодшої особистості формуються не тільки й не стільки батьківськими повчаннями і напучуваннями, скільки способом життя самих батьків та їхнім ставленням до дітей [4].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. В умовах глобальної кризи сучасної цивілізації в Великій Британії ведуться інтенсивні пошуки інших шляхів виховання людської особистості, чітко окреслено і проблемі і перспективи зближення сім'ї і школи в рамках модернізації системи морального виховання і навчання.

Завдання педагогів Великої Британії – гуманізація навчального процесу. Британське суспільство вкрай стурбоване повсюдним зростанням бездуховності, жорстокості,

насилства. Це результат впливу багатьох чинників суспільного, культурного, психологічного порядку.

Традиційні основні моральні поняття добра і зла англійські школярі засвоюють в сім'ї. Істотний внесок в моральне виховання вносять церкви різних конфесій, які багато в чому формують базові моральні якості, вироблені людством.

Трансформація сім'ї і ослаблення її виховних функцій, зниження авторитету церкви серед молоді, а також істотні проблеми шкільного виховання, авторитарні педагогічні традиції спонукають англійських педагогів до пошуку більш ефективних шляхів морального виховання учнів.

Британське суспільство стурбоване множинними проблемами, пов'язаними з сім'єю, яка традиційно вважається початковою ланкою у формуванні моральних уявлень у дітей. Британці усвідомлюють, що для вирішення проблем сім'ї необхідно інтегрувати всі державні і громадські сили, оскільки сім'я повинна дати дитині основні підвалини сімейного життя, забезпечити його підготовку до неї.

У Великій Британії всі учасники виховного процесу, перш за все батьки, вчителі, громадські організації, громада, усвідомили необхідність тісної взаємної співпраці. Таке ставлення до проблеми дозволяє зробити висновок, що в Великій Британії моральне виховання є справою загальнонаціональної важливості. Відповідальність за здійснення процесу морального виховання дітей поділена між школою і сім'єю.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Червонецька С. С. (2012). Моральне виховання дітей у сім'ї засобами природи у Великій Британії: традиції і досвід. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. Вип. 2. 195–203.
2. Зевченко Т. М. Виховання у школах Великої Британії URL: http://www.library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkolu/11/visnuk_13.pdf
3. Рисіна М. Ю., Сенчуріна В. І. Головні джерела сучасної англійської сімейної педагогіки URL: http://repository.sspu.sumy.ua/bitstream/123456789/7896/1/Rysina_Senchurina.pdf
4. Червонецька С. С. (2009) Виховання в сім'ї моральних якостей дітей молодшого шкільного віку засобами природи у Великій Британії: автореферат канд. пед. наук. 13.00.07. Луганськ, 20.

REFERENCES

1. Chervonets'ka, S. S. (2012). *Moral'ne vykhovannya ditey u sim'yi zasobamy pryrody u Velykiy Brytaniyi: tradytsiyi i dosvid*. [Moral upbringing of children in the family by nature in the UK: traditions and experience].
2. Zevchenko, T.M. *Vykhovannya u shkolakh Velykoyi Brytaniyi*. [Education in UK schools].
3. Rysina, M.YU., Senchurina, V.I. *Holovni dzherela suchasnoyi anhliys'koyi simeynoyi pedahohiky*. [The main sources of contemporary English family pedagogy].
4. Chervonets'ka, S. S. (2009). *Vykhovannya v sim'yi moral'nykh yakostey ditey molodshoho shkil'noho viku zasobamy pryrody u Velykiy Brytaniyi*. [Education in the family of the moral qualities of young school children by nature means in the United Kingdom]. Luhansk.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КУЧАЙ Тетяна Петрівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і психології Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: моральне виховання у Великій Британії.

СУЛИМ Ольга Іванівна – заступник директора з навчально-виховної роботи Педагогічного коледжу ЛНУ імені Івана Франка.

Наукові інтереси: моральне виховання у Великій Британії.

ДЗЯМКО Вікторія Йосипівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки і психології Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці ІІ.

Наукові інтереси: моральне виховання у Великій Британії.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KUCHAY Tetiana Petrivna – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor Department of Pedagogy and Psychology, Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian Institute.

Circle of scientific interests: moral education in the Great Britain.

SULYM Olga Ivanivna – Deputy Director for Educational Work Pedagogical College Ivan Franko National University.

Circle of scientific interests: moral education in the Great Britain.

DZIAMKO Victoria Iosipivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Department of Pedagogy and Psychology Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian Institute.

Circle of scientific interests: moral education in the Great Britain.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2019 р.

АНОТАЦІЇ**АНИСИМОВ Микола Вікторович. ПІДХОДИ ПРИ ПОБУДОВІ ІНТЕГРОВАНИХ ПРОФЕСІЙ**

У статті розглянуті підходи й принципи побудови інтегрованих професій. Теоретична значимість цієї роботи полягає в тому, що концептуально обґрунтовані нові підходи до процесу створення моделей професійної підготовки робочих складних електро- і радіотехнічних професій. Практична значимість цієї роботи полягає в тому, що розроблені й застосовані в навчальному процесі ПТНЗ прогностичні професійні моделі (навчальні плани) навчального процесу для різних професій.

Ключові слова: інтегрована професія, навчальний процес, спеціальність, прогностична професійна модель.

АНИСИМОВ Николай Викторович. ПОДХОДИ ПРИ ПОСТРОЕНИИ ИНТЕГРИРОВАННЫХ ПРОФЕССИЙ

В статье рассмотрены подходы и принципы построения интегрированных профессий. Теоретическая значимость этой работы заключается в том, что концептуально обоснованы новые подходы к процессу создания моделей профессиональной подготовки рабочих сложных электро- и радиотехнических профессий. Практическая значимость этой работы заключается в том, что разработаны и применены в учебном процессе ПТУЗ прогностические профессиональные модели (учебные планы) учебного процесса для разных профессий.

Ключевые слова: интегрированная профессия, учебный процесс, специальность, прогностическая профессиональная модель.

ANISIMOV Mykola Viktorovych. APPROACH AT CONSTRUCTION OF THE INTEGRATED TRADES

Vocational training today cannot be seen as a continuation of the old, traditional training system. Vocational training now requires quantitative and qualitative changes that would meet the requirements of production, which is now developing in accordance with the requirements of a market economy. So far, only attempts have been made to reform the education system in order to bring it closer to the needs of the industry, but no special results have been achieved.

In this regard, the problems of forecasting, long-term planning and education management are becoming increasingly important every year. Improving the theory and practice of scientific forecasting and the development of new modeling systems can improve the efficiency of managing all the links of the most complex mechanism of the state, one of which is education.

In 1995, a need arose for specialists of a new type for the operation of the housing stock of operating offices. That is, there was a problem of servicing the housing stock in the new economic conditions. And we had the idea to create a profession in which there would be several specializations. The result of further research was the development of a fundamentally new profession, which was in the classifier called «Concierge». Studying the operating conditions of residential buildings, we came to the conclusion that a profession was needed that combined the types of work that would help operate these houses and provide services to their residents.

Preliminary studies have shown that it is necessary to go through the creation of an integrated profession, that is, for the first time, an integrated profession was theoretically justified and built for the construction industry, which included three specialities.

The main specialities that were included in this profession: plasterer, painter, tiler (master of finishing works) of III-IV categories; electrician of III-IV categories; joiner of the III category.

The curriculum and programs in subjects for the new profession were developed on the instructions of the Scientific and Methodological Center for Vocational Education of the Ministry of Education and Science of Ukraine. The new profession was called «Worker on the comprehensive maintenance and repair of buildings».

The entire documentation package was developed in 1995. The experimental verification of all didactic content was carried out on the basis of the Kirovograd Professional Lyceum from 1996 to 2001. As a result of a successful verification by the Ministry of Education and Science of Ukraine and the Ministry of Labor of Ukraine, the profession was included in the Classification of professions.

Keywords: the integrated trade, educational process, speciality, prognostic professional model.

БИДА Олена Анатоліївна, ОРОС Ільдико Імріївна, ГОНЧАРУК Віталій Володимирович. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті розкрито основи формування екологічної культури в учнів початкової школи. Вчені все частіше говорять не просто про навчання молодого покоління, а про екологічну освіту як індивідуальний процес розвитку особистості. Культура є комплексом суб'єктивіацій і об'єктивіацій, які обов'язково мають засвоюватися в процесі кроскультурної освіти та використовуються в повсякденній орієнтації. Найважливіша функція культури – це те, що вона є способом, за допомогою якого суспільства вирішують проблеми.

Ключові слова: культура, екологічна культура, учні, початкова школа, основні елементи культури.

БИДА Елена Анатольевна, ОРОС Ильдико Имриевна, ГОНЧАРУК Виталий Владимирович. ФОРМИРОВАНИЕ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ В УЧЕНИКОВ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ

В статье раскрыты основы формирования экологической культуры у учащихся начальной школы. Ученые все чаще говорят не просто об обучении молодого поколения, а об экологическом образовании как индивидуальный процесс развития личности. Культура представляет собой комплекс субъективаций и объективаций, которые обязательно должны усваиваться в процессе кросс образования и используются в повседневной ориентации. Важнейшая функция культуры – это то, что она является способом, с помощью которого общества решают проблемы. Культура состоит из четырёх основных элементов: понятия (концепты), отношения, ценности, правила и нормы. Каждая из этих составляющих имеет чрезвычайно важную роль в создании культурного имиджа и экологического образования учащихся.

Ключевые слова: культура, экологическая культура, ученики, начальная школа, основные элементы культуры.

BIDA Olena Anatoliivna, OROS Ildiko Imrievna, GONCHARUK Vitaliy Volodymyrovych. FORMATION OF ENVIRONMENTAL CULTURE IN PRIMARY SCHOOL PUPILS

The basics of formation of ecological culture in elementary school students are revealed. Increasingly, scientists are talking not just about teaching the younger generation, but about environmental education as an individual process of personal development.

Culture is a complex of subjectivities and objectifications that must be learned in the process of cross-cultural education and are used in everyday orientation. The most important function of culture is that it is the way in which societies solve problems.

Culture has four basic elements: concepts (concepts), relationships, values, rules and norms. Each of these components plays an extremely important role in creating students' cultural image and environmental education.

The most important function of culture is that it is the way in which society solves problems. Given the current global trends, the formation of elementary school students of ecological culture is of particular importance in Ukraine.

State programs, state documents aimed at promoting healthy lifestyles of children and youth are outlined. One of the main tasks of education is to educate conscious attitudes towards one's own health and the health of others, to form hygienic skills and principles of healthy lifestyles, to preserve and strengthen them. health of the younger generation.

Scientists are talking not just about teaching the younger generation, but about environmental education as an individual process of personal development.

Culture has four main elements: concepts (concepts), relationships, values, rules and norms. Each of these components plays an extremely important role in creating students' cultural image and environmental education.

The most important function of culture is that it is the way in which society solves problems. Given the current global trends, the formation of elementary school students of ecological culture is of particular importance in Ukraine.

Keywords: culture, environmental culture, students, elementary school, basic elements of culture.

ВАЙНТРАУБ Марк Абрамович. ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ В СИСТЕМІ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена проблемі оцінювання ефективності розвитку в освітній університетській галузі. Обґрунтовано актуальність і необхідність розвивати систему підготовки фахівців у галузі охорони праці. Проаналізовано значущість охорони праці на виробництві та інших закладах, у соціальному житті. Обґрунтовано складові розвитку охорони праці в університетській освіті в Україні (створення знань, дослідницько-підприємницької діяльності, забезпечення

соціального розвитку, інтернаціоналізації освітнього простору, організації навчання, пропаганди охорони праці, вивчення генетичних, впливу гендерних та психолого-фізіологічних особливостей людини на працю) з відповідними показниками.

Ключові слова: розвиток, охорона праці, університет, оцінювання, вища освіта.

ВАЙНТРАУБ Марк Абрамович. ОЦЕНКА ЭФФЕКТИВНОСТИ РАЗВИТИЯ ОХРАНЫ ТРУДА В СИСТЕМЕ УНИВЕРСИТЕТСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Статья посвящена проблеме оценки эффективности развития в образовательной университетской области. Обоснована актуальность и необходимость развивать систему подготовки специалистов в области охраны труда. Проанализированы значимость охраны труда на производстве и других учреждениях, в социальной жизни. Обоснованы составляющие с соответствующими показателями развития охраны труда в университетском образовании в Украине. Представленная модель, отражающая систему основных семи компонентов развития охраны труда в высшем образовании. К каждому компоненту обоснованы соответствующие составляющие параметры.

Ключевые слова: развитие, охрана труда, университет, оценки, высшее образование.

VAINTRAUB Mark Abramovich. EVALUATION OF THE EFFICIENCY OF THE DEVELOPMENT OF LABOR SAFETY IN THE UNIVERSITY EDUCATION SYSTEM

The article deals with the problem of evaluating the effectiveness of development in the educational university field. The urgency and the need to develop a system of training specialists in the field of occupational safety are substantiated.

The importance of occupational health and safety at work and other institutions in social life is analyzed. Components of development of labor protection in university education in Ukraine (creation of knowledge, research and entrepreneurship, provision of social development, internationalization of educational space, organization of training, promotion of health protection, study of genetic, influence of gender and psychological and physiological characteristics of a person at work) are substantiated indicators.

A model is presented that reflects the system of the main seven components of the development of labor protection in higher education. For each component, the respective constituent parameters are substantiated.

A model has been developed in the form of a formula for the effectiveness of the development of labor protection in university education; formulas of component coefficients: creation of knowledge, research and entrepreneurship, social development, internationalization of educational space, organization of training, promotion of occupational safety, study of genetic, influence of gender and psychological and physiological characteristics of a person at work, which will include relevant indicators. The study of relevant formulas gives the opportunity to make a dynamic management decision to change or stabilize the situation.

The result of this model helps to trace and establish current trends in the development of occupational safety, to make a forecast of the effectiveness of this development under the circumstances in the future.

The material will be of interest to teachers of higher education in the field of occupational safety and health. The study does not exhaust all aspects of the problem of assessing the development of occupational health and its future professionals. The prospect of further research requires the development of a model that foresees new principles, approaches, forms and methods of professional competence formation in future occupational health professionals.

Keywords: development, labor protection, university, evaluation, higher education.

ГАЛЕТА Ярослав Володимирович. ДІАЛОГІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТА ЯК УМОВА РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

В статті представлено результати експериментальної роботи, щодо обґрунтування та реалізації можливостей діалогізації педагогічної взаємодії в контексті розвитку соціальної зрілості майбутнього вчителя.

Продуктивною в розвитку соціальної зрілості студентів виявлено технологію майстерень. Основні ідеї цієї технології відповідають суті принципів діалогізації й персоналізації освіти: усі здатні; знання однієї особи мають бути збагачені знаннями інших, потрібний постійний діалог з автором, педагогом, друзями, собою; навчання проходить в атмосфері відкритості й повної рівності осіб, де кожен має право на помилку.

Ключові слова: соціальна зрілість, майбутній вчитель, діалог, педагогічна взаємодія, експеримент.

ГАЛЕТА Ярослав Владимирович. ДИАЛОГИЗАЦИЯ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ ПРЕПОДАВАТЕЛЯ И СТУДЕНТА КАК УСЛОВИЕ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ЗРЕЛОСТИ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ

В статье представлены результаты экспериментальной работы, относительно обоснования и реализации возможностей диалогизации педагогического взаимодействия в контексте развития социальной зрелости будущего учителя.

Продуктивной в развитии социальной зрелости студентов выявлено технологию мастерских. Основные идеи этой технологии соответствуют сути принципов диалогизации и персонализации образования: все способны; знание одного лица должны быть обогащены знаниями других, нужен постоянный диалог с автором, педагогом, друзьями, собой; обучение проходит в атмосфере открытости и полного равенства лиц, где каждый имеет право на ошибку.

Ключевые слова: социальная зрелость, будущий учитель, диалог, педагогическое взаимодействие, эксперимент.

HALETA Yaroslav Volodymyrovych. DIALOGIZATION OF PEDAGOGICAL INTERACTION BETWEEN TEACHER AND STUDENT AS A CONDITION OF FUTURE TEACHER SOCIAL MATURITY DEVELOPMENT

The article under consideration presents the results of experimental work in relation to substantiation and realization pedagogical interaction dialogizing possibilities in the context of future teacher social maturity development.

In the context of dialogically in its essence humanistic communication, students experience the use of contractive forms of interaction, responsibility for the effectiveness of such a form of activity.

Taking into account various factors, dialogue in the classroom can be constructed as a dialogue-imitation oriented to the question-and-answer form, where the role of the moderator is assigned to the teacher; dialogue-discussion involves communication of conditionally equal subjects in the educational process; dialogue-cognition which covers complex and cognitive relationships of the subject with the world, with people around him, with himself.

In the process of research, we have identified the conditions for the dialogue realization. One of them was the reflexive management of its conduct, when the teacher does not merely sets the goals of mastering students in an educational standard, but strives for these goals to be internally accepted.

The technology of dialogue creation has included the following stages: distinguishing the value component (facts, ideas, life problems) in the professional problem ; transformation of deductive-descriptive statements into question-relevant, problematic ones; building a logical system of questions; reasoning out assessment questions to develop students' value for a professional problem.

Research-experimental work on the students' professional training on the basis of dialogue interaction was carried out in higher education institution system of disciplines' all cycles, including pedagogical practice.

Workshop technology has been found to be productive in the development of students' social maturity. The basic ideas of this technology correspond to the essence of education dialogizing and personalization principles :knowledge of one person should be enriched with knowledge of others; constant dialogue with the author, teacher, friends, oneself is required; learning takes place in an atmosphere of openness and complete equality of persons, where everyone has the right to make mistakes, where ignorance and failure are tolerated.

Keywords: social maturity, future teacher, dialogue, pedagogical interaction, experiment.

ЗАБЛОЦЬКА Ольга Сергіївна, Ніколаєва Ірина Миколаївна. КОМПЕТЕНТНОСТІ Й РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ БАКАЛАВРІВ ТЕХНОЛОГІЇ МЕДИЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ: ХІМІЧНИЙ АСПЕКТ

У статті наведено результати аналізу нового стандарту вищої освіти бакалаврів технології медичної діагностики та лікування. Визначено хімічну складову загальних і спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання означеної категорії фахівців. Сформульовано зміст хімічних компетентностей студентів і результатів навчання хімічних дисциплін у визначеному напрямі. Встановлено ієрархію компетентностей. Розроблено матрицю співвідношень між результатами навчання хімічних дисциплін та хімічними компетентностями бакалаврів означеної спеціальності.

Ключові слова: бакалаври технології медичної діагностики та лікування, стандарт вищої освіти, освітня програма, компетентності, результати навчання хімічних дисциплін.

ЗАБЛОЦКАЯ Ольга Сергеевна, Николаева Ирина Николаевна. КОМПЕТЕНТНОСТИ И РЕЗУЛЬТАТЫ ОБУЧЕНИЯ БАКАЛАВРОВ ТЕХНОЛОГИИ МЕДИЦИНСКОЙ ДИАГНОСТИКИ И ЛЕЧЕНИЯ: ХИМИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

В статті представлені результати аналізу нового стандарту вищого образования бакалавров технології медичинської діагностики і лікування. Определена хімічна складова загальних і спеціальних компетентностей і програмних результатів навчання означеної категорії спеціалістів. Сформульовано зміст хімічних компетентностей студентів і результатів навчання хімічних дисциплін в означеному напрямку. Установлена ієрархія компетентностей. Розроблена матриця співвідношень між результатами навчання хімічних дисциплін і хімічними компетентностями бакалавров означеної спеціальності.

Ключевые слова: бакалавры технологий медицинской диагностики и лечения, стандарт высшего образования, образовательная программа, компетентности, результаты обучения химических дисциплин.

ZBLOTSKA OLGA SERGHIIVNA, Nikolayeva Iryna Mykolaivna. COMPETENCES AND LEARNING OUTCOMES IN TEACHING BACHELORS OF MEDICAL DIAGNOSTICS AND TREATMENT TECHNOLOGY: CHEMICAL ASPECT

The adoption of the new standard of higher education by the specialty 224 «Medical diagnostics and treatment technologies», specialization «Laboratory diagnostics» at the first (bachelor) level of higher education presupposes the possibility of elaborating on its basis new educational curricula and academic programs in specific subject areas including chemistry ones.

As the result of the analysis of the content of new standard of higher education, the chemistry component was defined, as well as the learning outcomes of teaching the target category of specialists, the content of students' chemistry competences and their learning outcomes as the result of teaching them chemistry subjects have been formulated.

The competences mentioned have been specified in our research in the frameworks of chemistry competences as: the ability to apply the habits of critical thinking to state the interdependence between the content, structure and qualities of chemical compounds and their medical and biological significance, between causes and consequences of physical and chemical processes typical for human liquids; to apply analytical methods of research, chemical equipment, vessels and reagents; to analyse qualitative and quantitative content of chemical compounds using appropriate methodologies; to perform safe activities in a chemistry laboratory; to perform an independent analysis of modern profession-related scientific information in chemistry, to perform researches concerning the chemical content of biological liquids of a human, of environmental objects and food products, to present the results of this work in different forms (as an abstract, report, publication in scientific sources).

The results of teaching chemistry subjects include the following: a student understands the essence of professionally-oriented chemistry concepts, methods of conducting chemical researches, ways of applying laboratory equipment, safety rules in a chemical laboratory; conducts mathematical calculations, connected to solutions preparation; prepares solutions; equips a working place with laboratory equipment, reagents, personal safety means according to the methodology of conducting chemical research; finds relations between the composition, structure, qualities of chemical substances and their medical and biological interpretation; implements analytical methods of research, chemical equipment, supplies and reagents; plots curves of relationship between indices that are researched in chemical experiment, is capable of working with them; conducts mathematical calculations of numerical content of substances and their mixtures; sticks to the safety rules while working in the chemical laboratory; conducts exploratory researches of the chemical content of substances and their mixtures; processes, systematizes and presents information obtained using contemporary computer and information technologies.

The hierarchy of competences has been designed. The matrix of relations between the learning outcomes of teaching chemistry subjects and the chemistry related competences of the target category of bachelors has been created.

The results obtained will be useful for the development of new educational professional programs and curricula in the field of the research. It is planned to substantiate the methodological approaches towards the formation and evaluation of the results of teaching students chemistry courses.

Keywords: medical diagnostics and treatment technology bachelors, standard of higher education, educational curriculum, competences, learning outcomes of teaching chemistry subjects.

КОЛЫНА Тетяна Василівна. МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ В УМОВАХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті показано, що інтернаціоналізація вищої освіти і академічна мобільність ґрунтуються на процесах міжкультурної комунікації. Розвиток цих процесів в Україні має сприяти формуванню професійної компетентності студентів, підготовці молоді до життя, навчання і праці у багатомовному і мультикультурному світі. Міжкультурна компетентність передбачає знання щодо особливостей іншої культури та її цінностей, специфіки процесу міжкультурної

комунікації з представниками інших культур, уміння налагоджувати міжкультурну взаємодію на засадах толерантності до відмінностей комунікативної поведінки її учасників.

Ключові слова: інтернаціоналізації вищої освіти, академічна мобільність, якість вищої освіти, міжкультурна компетентність.

КОЛБИНА Тат'яна Васильевна. МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОМПЕТЕНТНОСТЬ В УСЛОВИЯХ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье показано, что интернационализация высшего образования и академическая мобильность основывается на процессах межкультурной коммуникации. Развитие этих процессов будет содействовать формированию профессиональной компетентности студентов, подготовке молодежи к жизни, учебе и работе в многоязычном и мультикультурном мире. Межкультурная компетентность включает знания особенностей другой культуры и её ценностей, специфики процесса межкультурной коммуникации с представителями других культур, умения налаживать межкультурное взаимодействие на основе толерантности к особенностям коммуникативного поведения её участников.

Ключевые слова: интернационализация высшего образования, академическая мобильность, качество высшего образования, межкультурная компетентность.

KOLBINA Tetiana Vasylivna. INTERCULTURAL COMPETENCE IN TERMS OF HIGHER EDUCATION INTERNATIONALISATION

The article analyses higher education internationalisation processes in Ukraine, that is aimed at ensuring its quality through the implementation of international standards of education, academic mobility of students and teachers, international scientific events and projects, joint research with scientists from foreign universities.

The development of higher education internationalisation and academic mobility in Ukraine, based on the processes of intercultural communication, should contribute to the formation of professional competence of students, preparation of young people for life, learning and work in multilingual and multicultural world.

Intercultural competence involves knowledge of the characteristics of another culture and its values, the specifics of the process of intercultural communication with representatives of other cultures, the ability to establish intercultural interaction on the basis of tolerance for differences in the communicative behaviour of its participants.

For effective international cooperation it is necessary to acquire the ability to promptly and flexibly choose foreign language tools according to the rules of intercultural communication. A high level of knowledge in foreign language, especially English as a language of international communication, in the context of higher education internationalisation ensures the acquisition of quality education and further self-realization of students and teaching staff.

Academic mobility is an integral feature of modern higher education. The intensity of international communication is evidenced by the active mobility of students and teachers, the increase in academic exchanges between higher education institutions, joint scientific events and projects, research and publications of academia in the world.

The task of developing the internationalization of higher education and academic mobility in Ukraine is particularly relevant in connection with the implementation of the provisions and principles of the Bologna process aimed at ensuring the quality of higher education, the formation of intercultural and professional competence of students.

In the context of internationalization of higher education, future participants of academic mobility should acquire intercultural competence, which implies knowledge about the characteristics of another culture and its values, the specifics of the process of intercultural communication with representatives of other cultures, the ability to establish intercultural interaction on the basis of tolerance of participants to differences.

Keywords: higher education internationalisation, academic mobility, higher education quality, intercultural competence.

КУЧАЙ Тетяна Петрівна, СУЛИМ Ольга Іванівна, ДЗЯМКО Вікторія Йосипівна. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

У статті розглядаються теоретичні засади морального виховання у Великій Британії. Наголошено, на традиціях виховання моральних якостей в сучасній британській сім'ї. Провідним фактором виховання є моральний клімат сім'ї. Велика Британія відома як країна з міцними традиціями сімейного життя, де турбота про молоде покоління та виховання в нього моральних якостей посідає пріоритетне місце. Британські педагоги вважають, що опора на духовні цінності

ї ідеали, закладені в релігійних постулатах, сприяє моральному вихованню молодої людини, для якої загальноприйняті норми і принципи набувають особистої значущості.

Ключові слова: моральне виховання, Велика Британія, британська сім'я, традиції, культура.

КУЧАЙ Тат'яна Петровна, СУЛЫМ Ольга Івановна, ДЗЯМКО Вікторія Йосифовна.

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ НРАВСТВЕННОГО ВОСПИТАНИЯ В ВЕЛИКОБРИТАНИИ

В статье рассматриваются теоретические основы нравственного воспитания в Великобритании. Отмечено, на традициях воспитания нравственных качеств в современной британской семье. Ведущим фактором воспитания является моральный климат семьи. Великобритания известна как страна с крепкими традициями семейной жизни, где забота о молодом поколении и воспитания у него нравственных качеств занимает приоритетное место. Британские педагоги считают, что опора на духовные ценности и идеалы, заложенные в религиозных постулатах, способствует нравственному воспитанию молодого человека, для которого общепринятые нормы и принципы приобретают личной значимости.

Ключевые слова: нравственное воспитание, Великобритания, британская семья, традиции, культура.

KUCHAI Tetiana Petrivna, SULYM Olga Ivanivna, DZIAMKO Victoria Iosipivna.

THEORETICAL FUNDAMENTALS OF MORAL EDUCATION IN THE GREAT BRITAIN

The article discusses the theoretical foundations of moral education in the Great Britain. Emphasis is placed on the traditions of the upbringing of moral qualities in the modern British family. A leading factor in nurturing is the moral climate of the family. The Great Britain is known as a country with strong traditions of family life, where caring for the younger generation and nurturing its moral qualities is a priority. British educators believe that the reliance on spiritual values and ideals embodied in religious tenets promotes the moral upbringing of a young person for whom generally accepted norms and principles are of personal importance.

In the context of the global crisis of modern civilization in the Great Britain intensive search for other ways of education of the human personality is being conducted, the problems and prospects of family and school rapprochement within the modernization of the moral education and training system are clearly outlined.

The task of Great Britain educators is to humanize the learning process. British society is extremely concerned about the widespread increase in spirituality, cruelty, and violence. It is the result of the influence of many factors of social, cultural, psychological order.

Traditional basic moral concepts of good and evil English students learn in the family. Significant contributions to moral education are made by churches of different denominations, which largely form the basic moral qualities produced by mankind. The transformation of the family and the weakening of its educational functions, the decline of church authority among young people, as well as the significant problems of school education, authoritarian pedagogical traditions, encourage English educators to find more effective ways of moral education of students. British society is concerned about the many problems associated with family, which has traditionally been considered a starting point in the formation of moral ideas in children. The British are aware that in order to solve the problems of the family it is necessary to integrate all state and social forces, since the family must give the child the basic foundations of family life, and ensure its preparation for it.

In the Great Britain, all participants in the educational process, especially parents, teachers, the community, have recognized the need for close mutual cooperation. This attitude to the problem leads to the conclusion that in the Great Britain moral education is a matter of national importance. Responsibility for the implementation of the process of moral education of children is shared between school and family.

Keywords: moral education, Great Britain, British family, traditions, culture.

ОКОЛЬНИЧА Тетяна Володимирівна. СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКА ПЕДАГОГІКА ПРО СТАВЛЕННЯ ДО МАЛОЇ ДИТИНИ (В ЕТНОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛАХ ХІХ – ПЕРШОЇ ЧВЕРТІ ХХ СТ.)

У статті на основі аналізу етнографічних джерел ХІХ – першої чверті ХХ ст. характеризовані особливості ставлення до малої дитини у східнослов'янській народній педагогіці. У статті наголошується, що з першого дня народження на виховання та соціалізацію дитини впливала традиційна сільська сім'я. Спосіб життя родини й особливості спілкування з малям були визначальними щодо формування в дитини перших навичок, від яких значною мірою залежала її майбутня поведінка. Дітей у сім'ї з наймолодшого віку долучали до традицій. Розглядається ставлення східнослов'янських народів до дітей з психічними та фізичними вадами.

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

**Серія:
Педагогічні науки
Випуск 186**

**Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 15526-4098Р від 19.06.2009 р.
Наукові записки. Серія: Педагогічні науки**

**СВІДОЦТВО ПРО ВНЕСЕННЯ СУБ'ЄКТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ
ДО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ ВИДАВЦІВ,
ВИГОТІВНИКІВ І РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ
Серія ДК № 1537 від 22.10.2003 р.**

Підписано до друку 25.01.2020 р.
Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний. Друк різнограф.
Ум. др. арк. 29,26. Тираж 200. Замовлення № 9204.

Друк з оригінал-макету замовника

РЕДАКЦІЙНО-ВИДАВНИЧИЙ ВІДДІЛ
*Центральноукраїнського державного педагогічного
університету імені Володимира Винниченка
25006, Кропивницький, вул. Шевченка, 1.
Тел.: (0522) 28 59 84
Факс.: (0522) 24 85 44
E-Mail.: mails@kspu.kr.ua*